

RADNI ODNOSI

1. Ustavna obveza Ustavnog suda je zaštita ustavnih prava, a ne i ocjena pojedinačnih akata državne uprave.

Iz obrazloženja:

Ustavna tužba podnesena je protiv rješenja Vrhovnog suda Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Vrhovni sud) broj: Revr 1324/14-2 od 28. travnja 2015. kojim je odbijena revizija podnositeljice (tužiteljice u provedenom parničnom postupku) izjavljena protiv rješenja Županijskog suda u Zagrebu broj: Gžr-1988/11-2 od 7. veljače 2012.

Navedenim rješenjem drugostupanjskog suda ukinuta je presuda Općinskog građanskog suda u Zagrebu broj: Pr-253/10-12 od 4. travnja 2011., a tužba je odbačena.

Ustavna obveza Ustavnog suda je zaštita ustavnih prava podnositelja ustavnih tužbi u slučajevima kad su ta prava povrijeđena presudom suda ili drugim pojedinačnim aktom nadležnog tijela državne ili javne vlasti. Ustaljeno je stajalište Ustavnog suda da je zadaća, u prvom redu, nadležnih tijela državne i javne vlasti da tumače i primjenjuju pravo. Uloga Ustavnog suda ograničena je na ispitivanje jesu li učinci takvog tumačenja odnosno primjene prava suglasni s Ustavom i jesu li u konkretnom slučaju doveli

do povrede ustavnih prava podnositelja ustavne tužbe.

Ustavni sud je ustavnu tužbu podnositeljice razmatrao s aspekta eventualne povrede članka 29., stavka 1. Ustava kojim je propisano:

„ Članak 29.

(1) Svatko ima pravo da zakonom ustanovljeni neovisni i nepristrani sud pravično... odluči o njegovim pravima i obvezama...

(...)“

Ustavni sud ističe da je sadržaj ustavnog prava zajamčenog člankom 29., stavkom 1. Ustava ograničen na jamstva pravičnog suđenja. U skladu s time, ocjenjujući navode ustavne tužbe sa stajališta tog ustavnog prava, Ustavni sud ispituje eventualno postojanje povreda u postupcima pred sudovima i na temelju toga ocjenjuje je li postupak – razmatran kao jedinstvena cjelina – bio vođen na način koji je podnositelju osigurao pravično suđenje.

Podnositeljica je u ustavnoj tužbi istaknula i povredu odredbe članka 19., stavka 1. Ustava, kojom je propisano da pojedinačni akti državne uprave i tijela koja imaju javne ovlasti moraju biti utemeljeni na zakonu. Ta ustavna odredba ne sadrži ustavno pravo u smislu članka 62.,

stavka 1. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske (N.N., br. 88/99., 29/02. i 49/02. – pročišćeni tekst) nego se njome utvrđuje načelo zakonitosti u djelovanju uprave, te se na njoj ne može ni temeljiti ustavna tužba.

Odredbom članka 26. Ustava propisano je da su svi državljani Republike Hrvatske i stranci jednaki pred sudovima i drugim državnim i inim tijelima koja imaju javne ovlasti, te navedena odredba nije mjerodavna u ovom slučaju (stajalište Uavnog suda izraženo je u odluci broj: U-III-884/2004., objavljenoj u Narodnim novinama, broj 2/05.).

Ustavni sud RH, Broj: U-III-3739/2015 od 10. prosinca 2015.

2. Brisanje dokumentacije i poslovnih podataka i nazivanje neposredno nadređenih osoba pogrđnim imenima predstavlja osobito tešku povredu obveza iz radnog odnosa i opravdan razlog za otkazivanje ugovora o radu.

Iz obrazloženja:

Drugostupanjski sud ocijenio je neprihvatljivim pravne zaključke prvostupanjskog suda, smatrajući da „relativizira ponašanje tužitelja do granice nepostojanja pretpostavki za izvanredno otkazivanje ugovora o radu“, pa je suprotno od prvostupanjskog suda ocijenio odluku o otkazu dopuštenom zaključivši da su ispunjene zakonske pretpostavke za izvanredno otkazivanje ugovora o radu s obzirom na to da je ponašanje ocijenio takvim ponašanjem zbog kojeg je poslodavac opravdano izgubio povjerenje u tužitelja u onoj mjeri u kojoj nastavak radnog odnosa nije moguć uz uvažavanje svih okolnosti i interesa obiju ugovornih strana.

Prema mišljenju ovog Suda, drugostupanjski sud pravilno je primijenio materijalno pravo, kada je na temelju odredbe čl. 108. Zakona o radu (N.N., br. 149/09. – u daljnjem tekstu: ZR) ocijenio odluku o izvanrednom otkazivanju ugovora o radu osnovanim.

Prema odredbi čl. 108., st. 1. ZR-a poslodavac i radnik imaju opravdani razlog za otkaz

ugovora o radu sklopljenog na određeno ili neodređeno vrijeme, bez obveze poštovanja propisanog ili ugovorenog otkaznog roka (izvanredni otkaz), ako zbog osobito teške povrede obveza iz radnog odnosa ili zbog neke druge osobito važne činjenice uz uvažavanje svih okolnosti i interesa obiju ugovornih strana nastavak radnog odnosa nije moguć.

Nesporna je činjenica da je tužitelj s tuženikom imao sklopljen ugovor o obavljanju poslova direktora društva suglasno Zakonu o trgovačkim društvima (N.N., br. 111/93., 34/99., 212/99. – Vjerodostojno tumačenje, 52/00., 118/03. i 107/07.), ali da je taj ugovor u sebi sadržavao i uglavke ugovora o radu prema odredbama ZR-a. Također je nesporno da je tužitelj nepobijanom odlukom od 22. siječnja 2010. opozvan s funkcije člana Uprave – direktora (opoziv je valjan sve dok se pravomoćnom sudskom odlukom ne utvrdi suprotno) i da mu je opozivom prestalo svojstvo člana Uprave – direktora (za što je sklopljen ugovor o radu). Međutim, ugovor o radu sklopljen između društva (tuženika) i člana Uprave (tužitelja) nije prestao automatizmom odlukom o opozivu s funkcije člana Uprave.

U smislu navedenog, nakon opoziva s funkcije člana Uprave (22. siječnja 2010.) među strankama je ostao sklopljen ugovor o radu na neodređeno vrijeme koji može prestati samo na jedan od načina propisan za prestanak ugovora o radu, a u ovom slučaju ugovor o radu prestao je (izvanrednim) otkazom 15. veljače 2010.

Tuženik je ugovor o radu otkazao (izvanredno) zbog ponašanja i postupaka tužitelja nakon opoziva s funkcije direktora, a po shvaćanju ovoga Suda ne postoji zapreka da poslodavac upravo u tim postupcima ne utvrdi kakvu tešku povredu obveza iz ugovora o radu koja će opravdati (izvanredno) otkazivanje ugovora o radu.

Ovaj Sud u potpunosti prihvaća shvaćanje drugostupanjskog suda prema kojem je ponašanje tužitelja u suprotnosti s obvezom preuzetom ugovorom o radu – da će postupati u skladu sa savješću i poštenjem te svakodnevno štiti ugled poslodavca. Tužitelj (dotadašnji direktor društva)

je osoba od posebnog povjerenja poslodavca od kojeg se očekuje da će voditi i zastupati društvo u skladu s interesima društva i na taj način podredno štiti interese i ugled članova društva te da će i nakon opoziva s funkcije ostati lojalan društvu – poslodavcu. Protestno brisanje poslovne dokumentacije (neovisno o obujmu u kojem je učinjeno i neovisno o tome je li poslodavac zbog toga trpio štetu ili nije), nazivanje neposredno nadređenih osoba pogrdnim imenima (neovisno o tome što nije učinjeno izravno), pozivanje na poslovni sastanak uz konzumaciju droge (makar upućeno kolegi i neovisno o tome je li do konzumacije doista došlo) i po ocjeni ovoga Suda predstavlja osobito tešku povredu obveza iz radnog odnosa zbog kojeg je poslodavac izgubio povjerenje u radnika u onoj mjeri koja čini nemogućim nastavak radnog odnosa.

Vrhovni sud RH, Revr 1387/12-2 od 4. veljače 2015.

3. Ako radnik kojem je priznato pravo na invalidsku mirovinu sporazumno prekine radni odnos, nema pravo na nadoknadu izgubljene zarade između plaće koju bi primao da je radio i invalidske mirovine koju prima.

Iz obrazloženja:

Neosnovano tužitelj smatra da je sud pogrešno odbio tužbeni zahtjev odnoseći se na zatraženu materijalnu štetu u vidu razlike između plaće koju bi primao da je radio i invalidske mirovine jer prestanak rada tužitelja nije u uzročnoj vezi sa štetnim događajem s obzirom na to da je tu-

žitelju radni odnos kod tuženika prestao sporazumom. Budući da nije sporno pitanje valjanosti predmetnog između stranaka zaključenog sporazuma radnika i poslodavca sastavljen u pisanoj formi jest jedan od razloga prestanka ugovora o radu propisan čl. 110., toč. 5. Zakona o radu (N.N., br. 137/04. – pročišćen tekst – u daljnjem tekstu: ZR), dok konačno rješenje o mirovini zbog profesionalne nesposobnosti za rad to nije, kako je to izričito propisano čl. 192. Zakona o mirovinskom osiguranju, to je notorno da je radni odnos tužitelja kod tuženika prestao na način propisan odredbom čl. 110., toč. 5. ZR-a. To znači da se sam tužitelj unatoč preostaloj radnoj sposobnosti i obvezi tuženika da ga rasporedi na poslove koji odgovaraju njegovoj preostaloj radnoj sposobnosti ili da mu zbog nemogućnosti takvog rasporeda on dade otkaz ugovora o radu zbog profesionalne nesposobnosti za rad do koje je došlo isključivom odgovornošću tuženika, odlučio na prestanak radnog odnosa i odlazak u mirovinu. Iako je točno da je tužitelju pravo na invalidsku mirovinu priznato isključivo zbog posljedica ozljede na radu, on zbog toga nije umirovljen, već zbog svoje vlastite odluke da raskine ugovor o radu i prihvati invalidsku mirovinu, pa ne može tražiti da mu se nadoknadi izgubljena zarada koja ne bi bila izgubljena da vlastitom voljom nije odlučio da je više neće ostvarivati. Na ovom stajalištu je i brojna sudska praksa, pa tako npr. Vrhovni sud Republike Hrvatske, Revr-487/05, Revr. 208/05, Revr-861/05 i Revr-165/06.

Županijski sud u Varaždinu, Gž-1970/13-2 od 7. siječnja 2015.

mr. sc. Rihard Gliha, dipl. iur., Zagreb